

Svar på skriftligt spörsmål om att hjälpa bostadslösa under coronakrisen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 184/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Lohikoski /vänst.:

Med vilka åtgärder försöker regeringen hjälpa och skydda människor som upplever bostadslöshet i Finland mot coronakrisens effekter?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Statsrådet har 16.3.2020 i samråd med republikens president fastställt att det råder sådana undantagsförhållanden i landet som avses i beredskapslagen (1552/2019). I COVID-19-epidemin är det fråga om en mycket farlig smittsam sjukdom som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka. Undantagsförhållandena och åtgärder för att bekämpa den smittsamma sjukdomen har även effekter på de personer som är i den mest sårbara situationen i samhället, såsom bostadslösa. Kommunerna har organiseringsansvaret för deras social- och hälsovård.

Social- och hälsovårdsministeriet gav 20.3.2020 anvisningar om kommunernas basservice. I anvisningarna konstaterades att kommunerna ska trygga klienternas rätt att få de tjänster inom social- och hälsovården som de behöver enligt individuella behov, förutom några avvikande arrangemang som situationen kräver. Åtgärder som beror på beredskapslagen eller lagen om smittsamma sjukdomar tar inte bort kommunens ansvar att organisera social- och hälsovård. Därmed kan den som organiserar inte avskaffa en enskild social- eller hälsovårdstjänst i sin helhet, utan tjänsterna ska anpassas till de pågående åtgärderna för att bekämpa den smittsamma sjukdomen. Behovet av tjänst bedöms slutligen separat för varje person så att ingens rätt till utkomststöd och omsorg som beviljas i sista hand äventyras.

I anvisningen påmindes kommunerna också om att vid genomförande av social- och hälsovård ska man alltid fästa särskild vikt vid att tillgodose de klienters intressen som behöver särskilt stöd. De exceptionella omständigheterna framhåller vikten av detta behov. Då behovet av hjälp växer måste även lätt tillgängliga handlednings- och rådgivningstjänster öka, så att hänsyn tas till de människogrupper som inte har möjlighet till rådgivning på distans eller per telefon. Förutom handlednings- och rådgivningstjänster med låg tröskel ska man även sörja särskilt för tillfällig inkvartering och nödinkvartering för klientgrupper som behöver det och vid behov öka kapaciteten. Med tjänster inom dagverksamhet som erbjuds bostadslösa är det också möjligt att nå personer som är i en särskilt sårbar ställning och förutom att ta hand om deras nödvändiga

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 184/2020 rd

grundläggande behov även se till att de får nödvändig handledning och rådgivning som gäller epidemin.

Efter att anvisningarna gavs ut tog social- och hälsovårdsministeriet kontakt med fem stora städer och utredde kommunernas situation i fråga om tjänster för bostadslösa. Utifrån de svar som gavs har kommunerna vidtagit förebyggande åtgärder för att öka kapaciteten. Trycket på tjänsterna varierar enligt region. I huvudstadsregionen har ett ökat behov observerats, men man har klarat av att svara mot det. Åtgärder för att ge råd åt bostadslösa har vidtagits genom att öka arbete som görs nära klienterna och enheter är beredda att minska smittoriskerna i sin verksamhet. Även om kommunerna har ansvaret för tjänster inom social- och hälsovården, kan de i sin verksamhet också samarbeta med aktörer inom den tredje sektorn. Ministeriet följer upp noggrant utvecklingen av situationen i kommunerna och har förberett sig att vid behov ge mer anvisningar om organiseringen av tjänster.

Den ekonomiska kris som epidemin orsakar kommer att ha långvariga effekter på människors välbefinnande. Ekonomiska problem samt förvärrandet av andra svårigheter bidrar också till risken för ökad bostadslöshet. Som en del av miljöministeriets program för att minska bostadslösheten kommer man att dela ut statsunderstöd åt programstäderna för utvecklingen av social- och hälsovårdstjänster som minskar bostadslöshet.

Helsingfors 14.4.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru